

Силабус курсу

«БДЖІЛЬНИЦТВО ТА ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ БДЖІЛЬНИЦТВА»

Ступінь вищої освіти бакалавр

Освітня програма 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва (денна/заочна форма)

Назва кафедри тваринництва та харчових технологій

Рік навчання: 3. Семестр: 5

Кількість кредитів: 3. Мова викладання: державна

Керівник курсу

ППП: кандидат сільськогосподарських наук,
СТРИЖАК старший науковий співробітник,
Тетяна Анатоліївна доцент кафедри тваринництва та харчових технологій

Контактна інформація t.strizhak@snu.edu.ua телефон : +380988592697

Анотація курсу

Дисципліна «Бджільництво та технологія виробництва продукції бджільництва» у тваринництві є однією із завершальних дисциплін в системі підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» є підготовка висококваліфікованих спеціалістів у галузі бджільництва, що ґрунтується на сучасних досягненнях науки і техніки, вивчається основні положення про сучасні технології виробництва меду, воску, квіткового пилку (бджолиного обніжжя), прополісу, маточного молочка та бджолої отрути, опрацьовується біологія та біохімія вироблення бджолами меду, воску та інших біологічно активних продуктів бджільництва. Вона спрямована на творче використання спеціалістами набутих теоретичних знань і практичних навиків при вирішенні організаційних питань технологічних процесів виробництва та переробки продукції бджільництва. Курс навчальної дисципліни дає системні знання теоретичних основ та умінь для засвоєння і вивчення здобувачами вищої освіти цих питань, вміння вести цілеспрямовану роботу, організувати виробництво конкурентоспроможної та інноваційної продукції бджільництва з використанням теорій та методів біології та прикладних наук.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
------------------------------	------	---------------------	----------

2/2/9	<p>Тема 1. Значення бджільництва і його стан в Україні та зарубіжних країнах. Особливості бджололиної сім'ї і життєдіяльність її на протязі року Практична робота 1. Особливості бджололиної сім'ї і життєдіяльність її на протязі року. Самостійна робота 1. Вплив різних факторів на продуктивність і виживання бджололиної сім'ї.</p>	<p>ПРН 1. Забезпечувати дотримання параметрів та контролювати технологічні процеси з виробництва і переробки продукції тваринництва. ПРН2 Навчити співробітників підприємства сучасних та нових компонентів технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва ПРН 21. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.</p>	Тести/ питання/ виконання завдань
2/2/9	<p>Тема 2. Догляд за бджолиними сім'ями у весняно-літній та зимовий період Практична робота 2. Розмноження бджолиних сімей Самостійна робота 2. Техніка збирання, посадки рою і використання ройових бджіл.</p>	<p>ПРН 1. Забезпечувати дотримання параметрів та контролювати технологічні процеси з виробництва і переробки продукції тваринництва. ПРН2 Навчити співробітників підприємства сучасних та нових компонентів технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва ПРН 3. Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій. ПРН 4. Організовувати спільну діяльність робочого колективу. ПРН5 Забезпечувати якість виконуваних робіт</p>	Тести/ питання/ виконання завдань
6/6/13	<p>Лекція 3. Розмноження бджолиних сімей. Виведення бджолиних маток. Породи бджіл. Племінна робота в бджільництві. Практична робота 3. Племінна робота в бджільництві Самостійна робота 3. Методи розведення у бджільництві.</p>	<p>ПРН2 Навчити співробітників підприємства сучасних та нових компонентів технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва ПРН 3. Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій. ПРН 4. Організовувати спільну діяльність робочого колективу. ПРН 21. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.</p>	Тести/ питання/ виконання завдань

2/2/9	<p>Лекція 4. Кормова база бджільництва і запилення ентомофільних культур. Технологія одержання і обробки меду.</p> <p>Практична робота 4. Медоноси, пилконоси.</p> <p>Самостійна робота 4. Вимоги до племінних (генетичних) ресурсів</p>	<p>ПРН 1. Забезпечувати дотримання параметрів та контролювати технологічні процеси з виробництва і переробки продукції тваринництва.</p> <p>ПРН2 Навчити співробітників підприємства сучасних та нових компонентів технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва</p>	Тести/ питання/ виконання завдань
2/2/9	<p>Лекція 5. Технологія виробництва бджолиного обніжжя, маточного молочка, гомогенату трутневих личинок, прополісу та бджолиної отрути.</p> <p>Практична робота 5. Технологія одержання і обробки меду і воску.</p> <p>Самостійна робота 5. Хімічний склад і властивості маточного молочка, гомогенату трутневих личинок</p>	<p>ПРН 1. Забезпечувати дотримання параметрів та контролювати технологічні процеси з виробництва і переробки продукції тваринництва.</p> <p>ПРН 3. Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій.</p> <p>ПРН 4. Організовувати спільну діяльність робочого колективу.</p> <p>ПРН5. Забезпечувати якість виконуваних робіт</p>	Тести/ питання/ виконання завдань
2/2/9	<p>Лекція 6. Хвороби і шкідники бджіл.</p> <p>Практична робота 6. Фальсифікація продуктів бджільництва.</p> <p>Самостійна робота 6. Ветеринарне обслуговування бджільництва</p>	<p>ПРН2 Навчити співробітників підприємства сучасних та нових компонентів технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва</p> <p>ПРН 4. Організовувати спільну діяльність робочого колективу.</p> <p>ПРН5 Забезпечувати якість виконуваних робіт</p>	Тести/ питання/ виконання завдань

Літературні джерела

1. Поліщук В.П., Гайдар В.А. Пасіка. / В.П. Поліщук, В.А. Гайдар. - Київ, 2008. - 268 с.
2. Поліщук В.П. Бджільництво / - К.: Вища школа, 2001. - 287 с.
3. Поліщук В.П. Бджільництво / Поліщук В.П. - Львів : Редакція журналу "Український пасічник", 2001. - 292 с.
4. Головецький І.І., Поліщук В.П., Скрипник В.В. Способи заміни та підсаджування бджолиних маток / Головецький І.І., Поліщук В.П., Скрипник В.В. -Тернопіль, СМП "Тайп", 2010. - 148 с.
5. Энциклопедия пчеловодства. Учебное пособие для пчеловодов. СПб. : "ДИЛЯ",2002. - 496 с.
6. Боднарчук Л.І. Селекція в бджільництві: Міжвідомчий тематичний наук. зб. - К. : Фітосоціоцентр, 2002. -вип. 24. - С.3-8.

7. Теория и практика производства лекарственных препаратов прополиса / [Тихонов А.И., Ярных Т.Г., Черных В.П., Зупанец И.А., Тихонова С.А.]. - Х. : Основа, 1998. - 384 с.
8. Довідник пасічника / [В.П. Поліщук, В.А. Гайдар, М.І. Чергик, М.В. Відоменко, О.М. Бага, А.Я. Кучерук, О.І. Грицик, Г.П. Михайленко, О.Г. Мегедь. - К. : Урожай, 1990. - 224 с.
9. Стрижак Т. А. Лабораторний контроль росту колоній *Bacillus subtilis* на медовмісних поживних середовищах / І. М. Попова, В. М. Ясько, С. О. Сідашова, Т. А. Стрижак, Л. Г. Роман // *Зерновые культуры. Міжвід. темат. наук. зб. / Інститут зернових культур НААН. – Дніпро, – 2021. – С. 420-423.*
10. Stryzhak T. A. TRANSFER OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF GREEN BEEKEEPING THROUGH SCALING THE MODEL OF DEMONSTRATION ECO-Apiaries IN THE RURAL TOURISM NETWORK // S. Sidashova, T. Stryzhak, V. Nehoduiko // I International scientific and practical conference “Synergy of knowledge: New Horizons in Global Scientific Research” (November 01-03, 2023) Vancouver, Canada, International Science Unity. 2023. P. 32-34.
11. nbuv.gov.ua - електронний каталог Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського;
12. korolenko.kharkov.com- електронний каталог Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи до екзамену здаються за тиждень до його проведення. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі навчальні завдання виконуються самостійно; посилається на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової) діяльності, джерела інформації. Списування під час заліку заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять (в он-лайн формі) є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може не відбуватись за погодженням із куратором або зав. кафедри.
- **Політика що до можливості** зарахування програмних результатів навчання, отриманих у формальній та неформальній освіті.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Поточний контроль та самостійна робота			Підсумковий контроль	Загальна сума балів
Робота на заняттях	Самостійна робота	Тести в Moodle	екзамен	
20	20	20	40	100

Шкала оцінювання студентів:

Оцінка в балах	Оцінка за університетською диференційованою шкалою	Оцінка за університетською недиференційованою шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
			Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	зараховано	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре		B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81			C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64-73			Задовільно	D
60-63	E			Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	незараховано	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34			F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)
«не з'явився»		1. Запис здійснюється у разі відсутності здобувача на заліку та екзамені		
«усунений»		2. Запис здійснюється у разі порушення здобувачем встановлених правил внутрішнього розпорядку або морально-етичних норм поведінки на заліку та екзамені		
«не допущений»		3. Запис здійснюється у разі відсутності залікової книжки у здобувача під час семестрового контролю		